

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ทั้งในด้าน งานสอน งานบริหารและธุรการในมหาวิทยาลัย งานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ งานบริการทางวิชาการแก่สังคม และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เปรียบเทียบเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ และเปรียบเทียบภาระงานของอาจารย์ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตาม ตำแหน่งทางวิชาการ วิทยาระดับสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัยศิลปากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยโดยลำดับดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะกรณีของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ดังนั้นจึงทำการศึกษาระยะงานของอาจารย์จากจำนวนอาจารย์ทั้งหมดที่ปฏิบัติงานในคณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ (ไม่รวมอาจารย์โรงเรียนสาธิต) และคณะวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2526 (โดยไม่นับจำนวนอาจารย์ซึ่งอยู่ระหว่างการลาศึกษาต่อ) จำนวนรวมทั้งสิ้น 214 คน จำแนกออกตามคณะดังนี้คือ

คณะอักษรศาสตร์	จำนวน	90 คน
คณะศึกษาศาสตร์	จำนวน	52 คน
คณะวิทยาศาสตร์	จำนวน	72 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ เกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย และแบบสำรวจภาระงานของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ปีการศึกษา 2526

1. เกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

เกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนี้ ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นเกณฑ์สำหรับกำหนดจำนวนชั่วโมงทำงานให้กับงานของอาจารย์ในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงาน เป็นระบบเดียวกัน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย มีความถูกต้องและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มีผู้เสนอไว้แล้ว จำนวน 4 เกณฑ์ดังนี้

1.1 เกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
ของอมร รักษาสมัย

1.2 เกณฑ์และสูตรการคำนวณปริมาณงานของอาจารย์ ของคณะกรรมการวิจัย
สถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.3 ระเบียบมหาวิทยาลัยศิลปากร ว่าด้วยมาตรฐานปริมาณงานของอาจารย์
พ.ศ. 2520

1.4 ข้อเสนอเรื่อง การกำหนดภาระงานของอาจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรังสรรค์ ณะพรพันธ์

เมื่อศึกษาเกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์ทั้ง 4 เกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานในงานลักษณะต่างๆ ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 11 ท่าน ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ อนุวิทย์ เจริญสุขกุล รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลิขิต กาญจนารมณ์ รองอธิการบดี วิทยาเขตพระราชมังคลาภิเษก

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แกมสุข นุมนนท์ คณบดีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ นิมิจิราวัฒน์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

5. รองศาสตราจารย์ ไชศรี ศรีอรุณ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-
ศิลปากร

6. ศาสตราจารย์ ม.ร.ว.ทองใหญ่ ทองใหญ่ ศาสตราจารย์ประจำคณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร

7. ศาสตราจารย์ ดร.เจตนา นาควัชระ ศาสตราจารย์ประจำคณะอักษร-
ศาสตร์ อธิการบดีฝ่ายวิชาการและวางแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร

8. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุณารักษ์ รองศาสตราจารย์ประจำคณะ
ศึกษาศาสตร์ อธิการบดีฝ่ายวิชาการและวางแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร

9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิวัฒน์ จันทราพรชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะ
วิทยาศาสตร์ อธิการบดีวิทยาเขตพระราชมังคลาภิเษก

10. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ รองศาสตราจารย์ประจำภาค
วิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กุปรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ
ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นำข้อมูลจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงาน สำหรับงานลักษณะต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และนำค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงปฏิบัติ
งานที่คำนวณได้ (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 43 ถึงตารางที่ 47 ในภาคผนวก) มาพิจารณา
ร่วมกับข้อมูลจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงาน สำหรับงานลักษณะต่างๆ ในเกณฑ์การคำนวณภาระงานของ
อาจารย์ที่มีผู้เสนอไว้ 4 เกณฑ์ดังกล่าว เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณา กำหนดเกณฑ์การคำนวณ
ภาระงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงมีรายละเอียดการกำหนดเกณฑ์จำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานสำหรับ
ภาระงานต่างๆ ดังนี้

1. ลักษณะงานที่นำมาคำนวณภาระงานของอาจารย์ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท

ดังนี้

1.1 งานสอน ประกอบด้วยลักษณะงานดังต่อไปนี้

1.1.1 งานสอนในชั้นเรียน (ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย)

1.1.2 งานเตรียมสอน

ไปนี้

- 1.1.3 งานตรวจงานนักศึกษา
- 1.1.4 งานออกข้อสอบ
- 1.1.5 งานตรวจข้อสอบและให้เกรด
- 1.1.6 งานให้คำปรึกษาทางวิชาการในวิชาที่สอนแก่นักศึกษา
- 1.1.7 งานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 1.1.8 งานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
- 1.1.9 งานนิเทศการศึกษา/นิเทศการสอน
- 1.2 งานบริหารและธุรการในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยลักษณะงานดังต่อไปนี้
 - 1.2.1 อธิการบดี/รองอธิการบดี
 - 1.2.2 ผู้ช่วยรองอธิการบดี
 - 1.2.3 คณบดี/ผู้อำนวยการศูนย์หรือสำนัก
 - 1.2.4 รองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดี/รองผู้อำนวยการศูนย์หรือสำนัก หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์หรือสำนัก
 - 1.2.5 เลขานุการคณะ
 - 1.2.6 หัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าหมวดวิชา
 - 1.2.7 เลขานุการภาควิชา
 - 1.2.8 ประธานสภาคณาจารย์
 - 1.2.9 ประธานหรือเลขานุการ คณะกรรมการต่างๆ (ซึ่งมิใช่ประธานหรือเลขานุการโดยตำแหน่งทางบริหาร)
 - 1.2.10 ผู้แทนอาจารย์
 - 1.2.11 กรรมการในคณะกรรมการต่างๆ (ซึ่งมิใช่กรรมการโดยตำแหน่งทางบริหาร)
 - 1.2.12 งานอาจารย์ที่ปรึกษา
 - 1.2.13 งานอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมนักศึกษา
- 1.3 งานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ ประกอบด้วยลักษณะงานดังต่อไปนี้
 - 1.3.1 งานวิจัย

- 1.3.2 งานประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ทางศิลปะและสถาปัตยกรรม
- 1.3.3 งานเขียนคำรา/เอกสารประกอบการสอน
- 1.3.4 งานเขียนบทความทางวิชาการ
- 1.3.5 งานเขียนบทวิจารณ์
- 1.3.6 งานแปลหนังสือหรือบทความ
- 1.3.7 งานบรรณาธิการวารสารทางวิชาการ
- 1.4 งานบริการทางวิชาการแก่สังคม ประกอบด้วยลักษณะงานดังต่อไปนี้
- 1.4.1 งานให้คำปรึกษาหรือแนะนำเกี่ยวกับงานวิจัยและเทคโนโลยีใหม่
- 1.4.2 งานสัมมนา ประชุมปรึกษาหารือฝึกอบรม
- 1.4.3 งานบริการอื่นๆ เช่น ออกแบบ วางแผน แปลความ สืบสวน
หรือวิเคราะห์
- 1.4.4 งานจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 1.4.5 งานจัดนิทรรศการหรือแสดงผลงานด้านต่างๆ
- 1.4.6 งานเผยแพร่ หรือถ่ายทอดความรู้ด้วยการบรรยายหรือปาฐกถา
- 1.5 งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ งานบริการทางวิชาการที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ประกอบด้วยลักษณะงานดังต่อไปนี้
- 1.5.1 งานให้คำปรึกษาหรือแนะนำ
- 1.5.2 งานสัมมนา ประชุมปรึกษาหารือฝึกอบรม
- 1.5.3 งานจัดนิทรรศการ ประชุมอภิปรายปัญหาหรือจัดแสดงทางศิลปะ
- 1.5.4 งานสาธิต หรือฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 1.5.5 งานเผยแพร่ หรือถ่ายทอดความรู้ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม
ด้วยการบรรยายหรือปาฐกถา
2. เกณฑ์การกำหนดชั่วโมงปฏิบัติงานสำหรับงานต่างๆ มีดังนี้คือ
- 2.1 งานสอน
- 2.1.1 งานเตรียมสอน มีข้อกำหนดดังนี้
- 2.1.1.1 วิชาบรรยาย วิชาปฏิบัติการ และวิชาสัมมนา ใช้เวลา
เตรียมการสอนต่างกัน

วิชาที่สอนเป็นครั้งแรก ใช้เวลาเตรียมการสอนมากกว่า วิชาที่เคยสอนมาแล้ว

2.1.1.3 วิชาปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ใช้เวลาเตรียมการสอนมากกว่าวิชาปฏิบัติการอื่นๆ 1.5 เท่า

2.1.1.4 วิชาสัมมนาให้จัดเป็นวิชาที่สอนเป็นครั้งแรกเสมอ

2.1.1.5 วิชาในระดับปริญญาโท ใช้เวลาเตรียมการสอนมากกว่าวิชาในระดับปริญญาตรี (ยกเว้นวิชาปฏิบัติการ กำหนดให้เวลาเตรียมการสอนเท่ากับวิชาปฏิบัติการในระดับปริญญาตรี)

2.1.1.6 การสอนวิชาซ้ำกันให้แก่นักศึกษาหลายกลุ่ม จะมีการะงานเตรียมการสอน เฉพาะในการเตรียมการสอนสำหรับกลุ่มแรกกลุ่มเดียวเท่านั้น

2.1.2 งานตรวจงานนักศึกษา มีข้อกำหนดดังนี้

2.1.2.1 จำนวนนักศึกษาในชั้นเรียน เป็นปัจจัยที่ทำให้การะงานตรวจงานนักศึกษาในชั้นเรียนต่างๆ แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ชั้นเรียนที่มีนักศึกษาจำนวนเกินกว่า 50 คนขึ้นไป จะไม่ก่อให้เกิดการะงานตรวจงานนักศึกษาแตกต่างกับชั้นเรียนที่มีนักศึกษาเพียง 50 คน

2.1.2.2 การตรวจงานนักศึกษาระดับปริญญาโท จำเป็นต้องใช้เวลามากเป็น 2 เท่าของการตรวจงานนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2.1.2.3 จำนวนชั่วโมงตรวจงานนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการสอน 1 ชั้นเรียน ควรใช้เวลาสูงสุดประมาณ 80 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา หรือเฉลี่ยคนละ 1.6 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา (คิดจำนวนนักศึกษา 1 ชั้นเรียนมี 50 คน)

2.1.3 งานออกข้อสอบ มีข้อกำหนดดังนี้

2.1.3.1 วิชาในระดับปริญญาโท และวิชาในระดับปริญญาตรีใช้เวลาในการออกข้อสอบไม่แตกต่างกัน

2.1.3.2 การออกข้อสอบในแต่ละวิชาให้ถือว่าใช้เวลาในการออกข้อสอบเท่ากันทุกวิชา

2.1.4 งานตรวจข้อสอบและให้เกรด มีข้อกำหนดดังนี้

2.1.4.1 ให้ใช้ข้อกำหนด เช่นเดียวกับ งานตรวจงานนักศึกษา ข้อ 2.1.2.1 และ 2.1.2.2

2.1.4.2 จำนวนชั่วโมงตรวจสอบและให้เกรดนักศึกษาในการสอนนักศึกษา 1 ชั้นเรียน ควรใช้เวลาสูงสุดประมาณ 40 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา หรือเฉลี่ยคนละ 0.8 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา (คิดจำนวนนักศึกษา 1 ชั้นเรียน มี 50 คน)

2.1.5 งานให้คำปรึกษาทางวิชาการในวิชาที่สอนแก่นักศึกษา มีข้อกำหนดดังนี้คือ

2.1.5.1 ให้ใช้ข้อกำหนด เช่นเดียวกับงานตรวจงานนักศึกษา
ขอ 2.1.2.1 และ 2.1.2.2

2.1.5.2 จำนวนชั่วโมงให้คำปรึกษาทางวิชาการในวิชาที่สอนแก่นักศึกษา ในการสอนนักศึกษา 1 ชั้นเรียน ควรใช้เวลาสูงสุดประมาณ 24 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา หรือเฉลี่ยคนละ 0.48 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา (คิดจำนวนนักศึกษา 1 ชั้นเรียนมี 50 คน)

อนึ่งงานสอนที่มีผู้ร่วมสอนหลายคนในวิชาหนึ่งๆ ภาระงานสอนทั้งหมดจะต้องเป็นไปตามสัดส่วนตามที่อาจารย์แต่ละคนรับผิดชอบสอน แต่ถ้าเป็นการสอนซึ่งไม่อาจจำแนกเป็นสัดส่วนได้ให้คิดเฉลี่ยเป็น 1 ส่วนตามจำนวนผู้ร่วมสอน

2.1.6 งานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีข้อกำหนดดังนี้คือ

2.1.6.1 นักศึกษาปริญญาโทควรใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์สูงสุด 3 ภาคการศึกษา หรือ 48 สัปดาห์ ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาตรีควรใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์สูงสุด 2 ภาคการศึกษา หรือ 32 สัปดาห์

2.1.6.2 เวลาที่อาจารย์ใช้ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษาระดับปริญญาโท 1 คน ตลอดการทำวิทยานิพนธ์ 1 เรื่อง ควรใช้เวลาสูงสุด 60 ชั่วโมง ส่วนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี 1 คน ตลอดการทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ 1 เรื่อง ควรใช้เวลาสูงสุด 30 ชั่วโมง

2.1.7 งานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ มีข้อกำหนดดังนี้

2.1.7.1 กรรมการสอบวิทยานิพนธ์นักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้เวลาอ่านวิทยานิพนธ์มากกว่า กรรมการสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์นักศึกษาระดับปริญญาตรี

2.1.8 งานนิเทศการศึกษา/นิเทศการสอน มีข้อกำหนดดังนี้

2.1.8.1 งานนิเทศการศึกษา/นิเทศการสอนนักศึกษาระดับปริญญาโท และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เวลาในการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.1.8.2 การนิเทศการศึกษา/นิเทศการสอน โดยเฉลี่ยจะใช้เวลาประมาณ 28 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา (โดยคิดให้อาจารย์ออกนิเทศการศึกษา/นิเทศการสอนตลอดภาคการศึกษา จำนวน 4 ครั้ง ๆ ละ 7 ชั่วโมง)

2.2 งานบริหารและธุรการในมหาวิทยาลัย มีข้อกำหนดดังนี้

2.2.1 อธิการบดี/รองอธิการบดี คณบดี/ผู้อำนวยการศูนย์หรือสำนัก และเลขาธิการคณะ ปฏิบัติหน้าที่ในงานบริหารเต็ม 100% ของจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 สัปดาห์ (35 ชั่วโมง/สัปดาห์)

2.2.2 ผู้ช่วยรองอธิการบดี หัวหน้าภาควิชา/หัวหน้าหมวดวิชา ปฏิบัติหน้าที่ในงานบริหาร ประมาณ 85% ของจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 สัปดาห์ (30 ชั่วโมง/สัปดาห์)

2.2.3 รองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดี รองผู้อำนวยการศูนย์หรือสำนัก/ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์หรือสำนัก และเลขาธิการภาควิชา ปฏิบัติหน้าที่ในงานบริหาร ประมาณ 70% ของจำนวนชั่วโมงทำงานใน 1 สัปดาห์ (25 ชั่วโมง/สัปดาห์)

2.2.4 ประธานสภาคณาจารย์ ปฏิบัติหน้าที่ในงานบริหาร ประมาณ 35% ของจำนวนชั่วโมงทำงานใน 1 สัปดาห์ (12 ชั่วโมง/สัปดาห์)

2.2.5 ประธานหรือเลขาธิการคณะกรรมการต่างๆ (ที่มีใช้ประธานหรือเลขาธิการโดยตำแหน่งทางบริหาร) มีจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานบริหารใน 1 คณะกรรมการ เท่ากับ 112 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา หรือเท่ากับ 3.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (คิด 1 ปีการศึกษา เท่ากับ 32 สัปดาห์)

2.2.6 ผู้แทนอาจารย์ ปฏิบัติหน้าที่บริหาร ประมาณ 20% ของประธานสภาคณาจารย์ (2.5 ชั่วโมง/สัปดาห์)

2.2.7 กรรมการในคณะกรรมการต่างๆ (ที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งทางบริหาร) มีจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานบริหารใน 1 คณะกรรมการ เป็นประธาน 70% ของประธานหรือเลขาธิการคณะกรรมการ (2.5 ชั่วโมง/สัปดาห์)

2.2.8 งานอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.8.1 จำนวนชั่วโมงให้คำปรึกษาสำหรับนักศึกษาในความดูแล ทั้งระดับปริญญาโท และระดับปริญญาตรี ไม่แตกต่างกัน

2.2.8.2 อาจารย์ใช้เวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในความดูแล
1 คน ประมาณ 2 ชั่วโมงต่อ 1 ปีการศึกษา หรือเท่ากับ 0.06 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (คิด 1
ปีการศึกษาเท่ากับ 32 สัปดาห์)

2.2.9 งานอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมนักศึกษา

2.2.9.1 จำนวนชั่วโมงให้คำปรึกษาแก่ชมรมกิจกรรมนักศึกษา
1 ชมรม เท่ากับ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์

2.3 งานวิจัย และงานเขียนทางวิชาการ มีข้อกำหนดดังนี้คือ

2.3.1 งานวิจัยหรืองานประดิษฐ์หรืองานสร้างสรรค์ทางศิลปะและ
สถาปัตยกรรม 1 เรื่อง ควรมีกำหนดเวลาประมาณ 3 ภาคการศึกษา หรือ 48 สัปดาห์

2.3.2 งานวิจัยหรืองานประดิษฐ์หรืองานสร้างสรรค์ทางศิลปะหรือ
สถาปัตยกรรม 1 เรื่อง ควรใช้เวลาทำงานโดยรวมเฉลี่ยประมาณ 390 ชั่วโมง หรือคิดเป็น
8 ชั่วโมง/สัปดาห์

2.3.3 งานเขียนตำรา/เอกสารประกอบการสอน ใช้เวลาเท่ากับ
งานแปลหนังสือหรือบทความ โดยใช้เวลาเขียนหรือแปล 3 ชั่วโมงต่อ 1 หน้า

2.3.4 งานเขียนบทความทางวิชาการ ใช้เวลา 4 ชั่วโมงต่อ 1 หน้า

2.3.5 งานเขียนบทวิจารณ์ ใช้เวลา 2 ชั่วโมงต่อ 1 หน้า

2.3.6 งานบรรณาธิการวารสารวิชาการ เวลาที่ใช้ในการบรรณาธิการ
วารสาร 1 หน้า เท่ากับ 0.25 ชั่วโมง

2.4 งานบริการทางวิชาการแก่สังคม และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
ให้คิดจำนวนปฏิบัติงานจริงต่อสัปดาห์ โดยในงานเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้ด้วยการบรรยาย
หรือปาฐกถา ใ้รวมเวลาเตรียมการบรรยายหรือปาฐกถาด้วยโดยใช้เกณฑ์การเตรียมบรรยาย
เหมือนการเตรียมการสอนวิชาระดับปริญญาตรี ที่เคยสอนเป็นครั้งแรก คือ 5 ชั่วโมงต่อการ
บรรยายหรือปาฐกถา 1 ชั่วโมง

เมื่อดำเนินการจัดสร้างเกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
ขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นำเกณฑ์ดังกล่าวกลับไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขหรือให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วจึงดำเนินการปรับปรุงเกณฑ์การคำนวณ
ภาระงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ตามข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว

รอยแล้ว จึงนำเกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนี้ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2. แบบสำรวจภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง-สนามจันทร์

แบบสำรวจภาระงานของอาจารย์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจปริมาณงานของอาจารย์ผู้ปกครองมหาวิทยาลัยที่จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาปริมาณงานของอาจารย์ประจำในปีการศึกษา 2523 มาปรับปรุงให้เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาระงานของอาจารย์ ซึ่งรายละเอียดของแบบสำรวจมีดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์ผู้ตอบแบบสำรวจ ประกอบด้วย

1. ชื่อ - นามสกุล ของอาจารย์ผู้ตอบแบบสำรวจ
2. คณะวิชา และภาควิชาที่สังกัด
3. ตำแหน่งทางวิชาการ
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด
5. ประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ภาระงานของอาจารย์ในปีการศึกษา 2526 ซึ่งแบ่งภาระงานของอาจารย์ที่ทำการสำรวจออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. ภาระงานสอน ประกอบด้วย
 - 1.1 งานสอนภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
 - 1.2 งานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/โครงการศึกษาเฉพาะกรณี
 - 1.3 งานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/โครงการศึกษาเฉพาะกรณี
 - 1.4 งานนิเทศการศึกษา/การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
2. ภาระงานบริหารและธุรการในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย
 - 2.1 งานบริหาร
 - 2.1.1 ตำแหน่งบริหาร
 - 2.1.2 ชื่อคณะกรรมการ
 - 2.2 งานอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ
 - 2.3 งานอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมนักศึกษา
3. ภาระงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ ประกอบด้วย

- 3.1 งานวิจัย/งานประดิษฐ์หรืองานสร้างสรรค์ทางศิลปะและสถาปัตยกรรม
- 3.2 งานเขียนตำรา/เอกสารประกอบการสอน
- 3.3 งานเขียนบทความ/บทวิจารณ์
- 3.4 งานแปล หนังสือหรือบทความ
- 3.5 งานบรรณาธิการวารสารทางวิชาการ
4. ภาระงานบริการทางวิชาการแก่สังคม
5. ภาระงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ขออนุมัติมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อดำเนินการสำรวจข้อมูลภาระงานของอาจารย์จากคณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และสำนักงานทะเบียนการศึกษา วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
2. ดำเนินการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในภารกิจต่างๆ ของอาจารย์แต่ละคนในปีการศึกษา 2526 ที่ปรากฏในเอกสารหลักฐานทางราชการ จากหน่วยงานที่กล่าวมาในข้อ 1
3. นำข้อมูลซึ่งสำรวจมากรอกลงในแบบสำรวจภาระงานสำหรับอาจารย์แต่ละคน โดยจำแนกออกตามภาระงานต่างๆ ที่กำหนดไว้ โดยข้อมูลของอาจารย์ 1 คนจะกรอกลงในแบบสำรวจ 2 ชุด ชุดหนึ่งสำหรับส่งให้บัณฑิตวิทยาลัยตรวจสอบ ส่วนอีกชุดหนึ่งผู้วิจัยเก็บไว้เป็นสำเนาสำหรับกรณีอาจารย์ไม่ส่งแบบสำรวจกลับมา
4. จัดส่งแบบสำรวจที่กรอกข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์แต่ละคนตามรายชื่อในแบบสำรวจ ได้ตรวจสอบแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูลการปฏิบัติงานของตนให้ถูกต้อง และส่งกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์
5. เก็บรวบรวมแบบสำรวจที่ส่งกลับคืนมา และเมื่อถึงกำหนดเวลาแล้ว ผู้วิจัยได้จัดส่งจดหมายติดตามอีกครั้งหนึ่ง สำหรับอาจารย์ที่ไม่ได้ส่งแบบสำรวจคืนมา
6. ในกรณีที่อาจารย์ไม่ส่งแบบสำรวจคืนหลังจากพ้นกำหนดของการติดตามแล้ว ผู้วิจัยจะถือว่าข้อมูลการปฏิบัติงานซึ่งผู้วิจัยสำรวจจาก เอกสารและกรอกลงแบบสำรวจที่เก็บไว้เป็นสำเนานั้นถูกต้อง และจะนำออกมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังกล่าวปรากฏผลดังนี้คือ จากจำนวนแบบสำรวจที่ส่งข้อมูลให้อาจารย์ตรวจสอบ 214 ชุด ได้รับการตรวจสอบและส่งกลับคืนมาจำนวน 108 ชุด คิดเป็นร้อยละ 50.47 ไม่ได้รับการตรวจสอบ เนื่องจากอาจารย์ไม่ได้อยู่ปฏิบัติงาน เนื่องจาก ลาออก โอน ย้าย หรือลาศึกษาต่อ ในช่วงเวลาที่ส่งแบบสำรวจให้ตรวจสอบ จำนวน 29 ชุด คิดเป็นร้อยละ 13.55 และไม่ส่งแบบสำรวจกลับคืนมา 77 ชุด คิดเป็นร้อยละ 35.98 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสำรวจภาระงานของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	แบบสำรวจภาระงานฯ ส่งให้อาจารย์ ตรวจสอบ	ได้รับคืน	ไม่ได้รับคืน	
			ลาออก โอน ย้ายศึกษาต่อใน ช่วงเวลาสำรวจ	ไม่ส่งแบบ สำรวจกลับคืน
คณะอักษรศาสตร์	90	45 (50.00%)	10 (11.11%)	35 (38.89%)
คณะศึกษาศาสตร์	52	30 (57.69%)	6 (11.54%)	16 (30.77%)
คณะวิทยาศาสตร์	72	33 (45.83%)	13 (18.06%)	26 (36.11%)
รวมทั้งสิ้น	214	108 (50.47%)	29 (13.55%)	77 (35.98%)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสำรวจภาระงานของอาจารย์ทั้งหมดมาดำเนินการประมวลผลโดยกรรมวิธีทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลภาระงานของอาจารย์จากแบบสำรวจในส่วนของงานสอน งานบริหาร และธุรการในมหาวิทยาลัย และงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ คุณค่าของการคำนวณภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย ที่จัดสร้างขึ้น สำหรับภาระงานนั้นๆ เพื่อคำนวณหาจำนวนชั่วโมงที่อาจารย์ใช้ในการปฏิบัติงานต่างๆ

2. วิเคราะห์จำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานของอาจารย์ในภาระงานด้านต่างๆ ของอาจารย์แต่ละคณะวิชา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด

3. เปรียบเทียบจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานในภาระงานด้านต่างๆ ของอาจารย์แต่ละคณะวิชา โดยใช้การร้อยละ (Percentage)

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานในภาระงานด้านต่างๆ ของอาจารย์แต่ละคณะวิชา จำแนกตาม ตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for The Social Science) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย